

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

Informacija o pripremi tendera za male hidroelektrane

Na osnovu Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2025.godine, iskorišćavanje obnovljivih izvora energije je prepoznato kao jedan od prioriteta u ključnim strateškim opredjeljenjima u Energetskoj politici Crne Gore do 2030. godine. U Ključnom sadržaju KS 5 - Izgradnja i eksploatacija obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: OIE), koji je sastavni dio Akcionog plana 2008-2012, date su glavne smjernice za realizaciju projekata OIE. U skladu sa smjernicama iz pomenute Strategije i Akcionog plana za implementaciju Strategije za period 2008-2012, ministarstvo nadležno za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo ekonomije) je do sada sprovelo dva javna nadmetanja izbor investitora za davanje koncesije za izgradnju malih hidroelektrana. Prvi Javni poziv sa ciljem dodjele koncesija po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka i izgradnju malih hidroelektrana objavljen je 19. novembra 2007. godine Javnim pozivom i Tenderskom dokumentacijom obuhvaćena su 43 vodotoka. Nakon sprovođenja tenderske procedure dodjeljene su koncesije za izgradnju malih hidroelektrana na 8 vodotoka i to šest koncesionara sa kojima je Ministarstvo za ekonomski razvoj potpisalo Ugovor o koncesiji 26.09.2008 godine. Javni oglas kojim je započeta tenderska procedura za drugi krug tendera objavljen je 15. septembra 2009. godine. Predmet javnog nadmetanja je bilo 10 [hidrološki istraženih](#) vodotoka, od strane HMZCG. Nakon sprovedene tenderske procedure, dodijeljene su koncesije za 5 vodotoka.

U cilju pripreme novog kruga javnog nadmetanja za dodjelivanje koncesija za izgradnju malih hidroelektrana, koji je Programom rada Vlade Crne Gore planirano za drugi kvartal tekuće godine, Ministarstvo ekonomije je realizovalo slijedeće aktivnosti:

1. Kreiranje preliminarne liste vodotoka za dodjelivanje koncesija za izgradnju malih hidroelektrana
2. Sklapanje sporazuma o donaciji za pružanje ekspertske pomoci od strane IFC (International Finance Cooperation)
3. Priprema Koncesionog Akta
4. Promotivne aktivnosti u cilju promovisanja predstojećeg tendera

I. Kreiranje preliminarne liste vodotoka za dodjeljivanje koncesija za izgradnju malih hidroelektrana

U cilju što bolje pripreme za predstojeći tender formirana je preliminarna lista vodotoka koji bi bili ponuđeni. Kao osnova za pomenutu listu korišteni su:

1. Vodotoci navedeni u Pismu namjera za davanje koncesije za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana od 23.12.2010. godine

Pomenutim pismom pozvani su zainteresovani investitori da iskažu svoju zainteresovanost za učešće u postupku davanja koncesija za slijedeće vodotoke:

1. Bukovica, opština Šavnik, rijeka Komarnica
 2. Bijela, opština Šavnik, rijeka Komarnica
 3. Bukovica, opština Kolašin, rijeka Tara
 4. Bistrica, opština Bijelo Polje, rijeka Ljubovina
 5. Kraštica opština Andrijevića, rijeka Lim
 6. Zlorečica sa Peročicom, opština Andrijevića, rijeka Lim.
 7. Velička Rijeka, opština Plav, rijeka Lim
 8. Djurička rijeka sa pritokama, opština Plav Rijeka Lim
2. Lokacije dodijeljene na prethodna dva tendera za koje se planirani sporazumni raskid ugovor

U skladu sa Zaključcima Vlade sa sjednice održane 14.02.2012.godine, Ministarstvo ekonomije je pisanim putem ukazalo koncesionarima na postojeće nepravilnosti u realizaciji ugovora o koncesijama za izgradnju malih hidroelektrana. Nakon toga održati su sastanci sa svim koncesionarima na kojim je detaljno razmotrena situacija u vezi sa realizacijom projekata i definisani slijedeći koraci. U većini slučajeva pristupilo se izmjenama postojećih ugovora, dok za tri projekta je predložen sporazumni raskid ugovora:

-Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Tušina, zaključen sa koncesionarom Kroling DOO-Danilovgrad i

-Vrbnica Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Vrbnica, zaključen sa konzorcijumom "mHIDRO CG" čiji su članovi: "Timur" d.o.o. - Slovenija, "Soške elektrarne Nova Gorica" d.o.o. - Slovenija, "Montavar Metalna nova" d.o.o. - Slovenija i "Montavar Metalac" d.o.o. - Nikšić.

Pomenuti vodotoci su planirani da se ponovo objave na predstojećem tenderu.

3. Razmatranje dodatnih lokacija na osnovu raspoloživih hidroloških istraživanja

Sa ciljem verifikacije stanja i kapaciteta razmatranih lokacija, interzivirane su aktivnosti provjere predloženih lokaliteta. Pored provjere gore navedenih lokacija, Ministarstvo ekonomije će dati svoj predlog za uključivanje dodatnih vodotoka na osnovu postojećih hidroloških obrada za profile malih hidroelektrana urađenih od strane Hidrološkog sektora Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore .

Nakon formiranja preliminarane liste, pristupljeno je provjeri vodotoka sa vise aspekata. S tim vezi odrađene su slijedeće aktivnosti:

Održan je sastanak sa predstavnicima Elektro privreda Crna Gora AD Nikšić, Funkcionalna cjelina Distribucija (u daljem tekstu Distribucija), kao operatorom distributivnog sistema, cilju provjere mogućnosti priključenja na mrežu budućih elektrana sa pomenute liste. Zaključeno je da je većina predloženih lokacija obuhvaćena "Studijom priključenja i stavljanja u pogon distribuiranih izvora na mreže elektroenergetskog sistema Crne Gore" izrađenom od strane Elektroatituta "Milan Vidmar" iz Ljubljane. U okviru pomenute studije za većinu lokacija postoji već predloženo tehničko rješenje priključaka na distributivnu mrežu. Trenutno studija nije revidovana i zvanično usvojena od strane Distribucije tako da je neophodno usvojiti predložena rješenja kao zvaničnu proceduru za priključenje. Takođe, manji broj lokacije nije obrađen u pomenutoj studiji pa je za njih neophodno pripremiti posebne predloge tehničkog rješenja priključaka na mrežu od strane Distribucije.

U komunikaciji sa opštinama na čijoj se teritoriji nalaze predloženi vodotoci tražena je provjera informacija vezano za :

- Postojanje vodnih osnova ili vodnih dozvola;
- Step en obrađenosti lokacije u planskoj dokumentaciji;
- Postojanje drugih infrastrukturnih ili investicionih projekata na tim lokacijama i
- Ostalih preduslova koji bi mogli uticati na izgradnju energetskih objekata na tom području.

Održate su konsultacije sa Upravom za vode, vezano za mogućnost raspisivanja tendera za predložene vodotoke, isključivo ako su definisani kao vodotoci od državnog značaja . Konstatovano je da svi vodotoci ispunjavaju ovaj uslov. Takođe, intezivirana je komunikacija sa Minsitarstvom turizma i održivog razvoja kako bi se našlo rješenje po kojem bi se predloženi vodotoci prepoznali u planskoj dokumentaciji prije raspisivanja tendera.

Nakon detaljnog razmatranja pomenutih preduslova, kao i procjene ekonomske isplativosti, uticaja na životnu sredinu kao i realne mogućnosti relizovanja energetskih projekata, formiraće se se finalna lista vodotoka koja će biti objavljena na predstojećem tenderu.

II. Sklapanje sporazma o donaciji za pružanje ekspertske pomoći od strane IFC (International Finance Cooperation)

Kako bi se priprema tenderske dokumentacije i pravila bila u najvećoj mjeri usklađena sa najboljom međunarodnom praksom iz ove oblasti, dogovorena je saradnja sa IFC-em (članicom grupacije Svetske banke) u cilju pružanja ekspertske pomoći. Dogovorena saradnja će se operacionalizovati potpisivanjem zvaničnog Sporazuma o saradnji na osnovu kojeg će IFC finansirati angažovanje međunarodnih eksperata koji će u direktnoj saradnji sa Ministarstvom raditi na evaluaciji dosadašnje prakse a zatim na izradi nove tenderske dokumentacije.

III. Priprema Koncesionog Akta

U skladu sa Zakonom o koncesijama („Sl. list CG”, br. 08/09) neophodno je pripremiti Koncesioni akt koji sadrži detaljne podatke, informacije i analize vezane za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori. S tim u vezi, Ministarstvo ekonomije formiralo je Komisiju za izradu Koncesionog Akta koja će pripremiti svu neophodnu dokumentaciju za raspisivanje javnog nadmetanja. Kao što je već pomenuto, Komisija će imati ekspertsku pomoć međunarodnih stručnjaka angažovanih od strane IFC-a.

IV. Promotivne aktivnosti u cilju promovisanja predstojećeg tendera

Kako bi se javnost blagovremeno obavjestila o predstojećem javnom pozivu, započete su konkretne promotivne aktivnosti u cilju informisanja šire javnosti kao i promociji prema potencijalnim investitorima. S tim u vezi, 20.03 ove godine održan je okrugli sto na temu »Izazovi investiranja u male hidroelektrane u Crnoj Gori« koje Ministarstvo ekonomije organizuje u saradnji sa konsultantskom kućom E3. Takođe, početkom ovog mjeseca delegacija Ministarstva Ekonomije je ostvarila posjetu Britanskoj Hidroenergetskoj Asocijaciji (British Hydro Association) prilikom koje su prezentirane mogućnosti apliciranja za dodjelu koncesija za male hidroelektrane. Nadalje, dogovorena je koordinisana promotivna kampanja sa IFC-om i njihovom investicionom mrežom. Od strane UNDP (United Nations Development Programme) obezbjeđena je pomoć pri ažuriranju web site-a obnovljivih izvora energije i kreiranja posebnog dijela koji se odnosi na predstojeći tender. U narednom periodu planirano je dalje inteziviranje promotivnih aktivnosti.

Dinamika planiranih aktivnosti:

AKTIVNOST	ROK
Potpisivanje Sporazuma o saradnji sa IFC	druga polovina aprila
Formiranje finalne liste vodotoka za za dodjeljivanje koncesija za izgradnju malih hidroelektrana	prva polovina aprila
Donosenje koncesionog akta	prva polovina maja
Javna rasprava o koncesionom aktu i razmatranje komentara	prva polovina juna
Usvajanja konačne verzije Akta	druga polovina juna
Raspisivanje javnog nadmetanja	druga polovina juna
Otvaranje ponuda	prva polovina oktobra

Shodno navedenom predlažemo slijedeće:

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore je razmotrila i usvojila Informaciju o pripremi tendera za male hidroelektrane
2. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da nastavi dalje aktivnosti za sprovođenje tenderske procedure
3. Zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma da obezbijedi preduslove za dobijanje urbanističko tehničkih uslova za lokacije predviđene za davanje koncesije
4. Preporučuje se operatorima distributivnog i prenosnog sistema da obezbijede neophodne preduslove za priključenje planiranih malih hidroelektrana na mrežu